EESTI REFORMIERAKONNA JA SOTSIAALDEMOKRAATLIKU ERAKONNA KOALITSIOONILEPE TARTU LINNA JUHTIMISEKS AASTATEL 2020-2021

1. ÜLDSÄTTED

1.1. Osapooled

Käesolev lepe sõlmitakse Eesti Reformierakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna vahel ning tugineb nimetatud erakondade poolt 15. oktoobril 2017. a toimunud Tartu Linnavolikogu valimisteks koostatud programmidele, Tartu linna arengukavadele ja arengustrateegiale, osaliste maailmavaatelisusele ja ka teiste 2017. aastal Tartu Linnavolikogusse valituks osutunud erakondade ja valimisliitude programmidele.

Koalitsioonileppe eesmärk on välja tuua ühiselt kokkulepitud prioriteedid ja tegevused järgmisel kahel aastal, mis aitavad kaasa Tartu linna pikaajaliste strateegiliste eesmärkide täitmisele.

Mitmete leppes esitatud eesmärkide täitmine sõltub Euroopa Liidu, Eesti riigi ja Tartu linna rahalistest võimalustest, mis on otseselt seotud üldise majanduskeskkonna muutustega. Koalitsioonileppe täitmisel tagame linnaeelarve tasakaalu ning eelarvestrateegia järgimise.

1.2. Ühised väärtused

Tartu visioon aastaks 2030 on olla tegusate, loovate ja õnnelike inimeste linn. Tartu on üle-euroopalise tähtsusega rahvusvahelisustuv ülikoolilinn, Eesti vaimupealinn ja traditsioonidega ülikoolilinn: nooruselinn, kus loovus ja avatud mõtlemine toetavad arendustegevust, ettevõtlust ja innovatsiooni. Tartu on Lõuna-Eesti keskus ning arengumootor. Peame oluliseks Tartu osakaalu tõstmist Eesti Vabariigi elus ning teeme aktiivset koostööd Vabariigi Valitsusega Tartu ning meid ümbritseva regiooni arendamisel. Tartu on unikaalse kultuuripärandiga ja modernse elukeskkonnaga, turvaline, säästvalt arenev ja aktiivset koostööd tegev euroopalik linn, atraktiivne ja turvaline reisisiht ning Eesti arengut edendav keskus.

Võimuliidu moodustamisel ja linnajuhtimisel toetuvad partnerid järgmistele väärtustele:

Avatus – linlaste laialdane kaasamine otsuste tegemisse; tõdede, uskumuste, väärtuste ja elustiilide paljususe tunnustamine;
Innovatiivsus – uute ideede ja lahenduste väljatöötamine, kasutamine ja tunnustamine;
Säästlikkus – kokkuhoiu ja tõhususe väärtustamine nii valitsemisel, linnaruumi kujundamisel kui ka igapäevases linnaelus;
Sünergia – koostöö ja integreerivate piiriüleste ettevõtmiste soodustamine;

Hoolivus – igale linlasele turvalisuse, enese arendamise võimaluste, laste kasvatamise ja väärikalt vananemise võimaluste tagamine. Iga linnakodanik on kogukonnale väärtuseks;
Keskkonnateadlikkus – linna tasandil kliimamuutuste mõju teadvustamine ning elurikkust hoidvate ja kliimamuutusi vähendavate lahenduste otsimine.

2. ETTEVÕTLUS

Linna jätkusuutliku arengu vundamendiks on ettevõtluse järjekindel areng, mis tugineb teaduse ja tehnika uuemate saavutuste kasutamisele, ettevõtluse arenguks soodsatele tingimustele ning erinevate institutsioonide loomingulisele koostööle. Tartul on tänu senistele arengutele ning juhtiva teaduskeskuse positsioonile selleks head eeldused ning kohalikul omavalitsusel tuleb nende edukaks realiseerimiseks jõuliselt kaasa aidata.

2.1. Ettevõtlus ja innovatsioon. Koostöö ülikoolidega

Seame ülesandeks võimaluste loomise selleks, et Tartu püsiks ning areneks teadmistemahuka ettevõtluse linnana. Head eeldused selleks loob tihe koostöö ülikoolide ja teadusasutustega.

- Kaasame senisest tõhusamalt Tartu ülikoolide, teadusasutuste ja *start-up*'ide potentsiaali linna elu küsimuste lahendamisse. Tartu linn kui avatud innovatsiooniplatvorm pakub ettevõtjatele ja kõrgkoolidele võimalusi koostöös Tartu linnaga uudseid tooteid ja teenuseid välja arendada ja testida ning sobivusel neid linnaruumis kasutada.
- Peame oluliseks *start-up* ettevõtluse arendamist soosiva keskkonna kujundamist. Jätkame start-up-kogukonna ühistegevuste toetamist, sh peame oluliseks kogukonna juhi rolli ja toetame rahvusvahelise ärifestivali sTARTUp Day korraldamist.
- Osaleme innovaatiliste valdkondade (kosmosetehnoloogia, biotehnoloogia, arvutimängutööstus jms) ärikiirendite ja -inkubaatorite toetamises.
- Tõstmaks Tartu ettevõtete konkurentsivõimet ja tootlikkust, jätkame ettevõtete digitaliseerimistoetusega.
- Jätkame linna tööstusparkides tugitaristu arendamist ning ettevõtluseks vajalike piirkondade planeerimist. Teeme koostööd Lõuna-Eesti tööstusparkidega piirkonna konkurentsivõime tõstmiseks.
- Teeme aktiivset turundustööd, et tutuvustada Tartu ettevõtluskeskkonna võimalusi investoritele.
- Jätkame loomeettevõtlusega alustamise toetamist Tartus.
- Toetame Tartu Kutsehariduskeskuse, ettevõtete ja linnavalitsuse koostöös kutsehariduse noorte seas populariseerimist ning töökohapõhise õppe arendamist.
- Noorte jaoks atraktiivsete töökohtade loomise, eakate ja puuetega inimeste tööjõuturule kaasamise, keskkonnamõju vähendamise ning kulude kokkuhoiu eesmärke silmas pidades soodustame mehitamata kaugjuhitavate sõidukite kasutuselevõtmist.

2.2. Transpordiühendused

Tartu areng rahvusvahelise hariduse-, teaduse- ja kultuurilinnana, aga samuti meie linna ettevõtluse konkurentsivõime tagamine vajab kaasaegseid transpordiühendusi. Oleme Eestis eestkõnelejaks säästlike transpordilahenduste arendamisel.

- Töötame selle nimel, et Tartu saaks parimad rahvusvahelised ja riigisisesed transpordiühendused: hea raudteeühenduse Tallinna ja Riiaga ning Tallinna-Tartu neljarealise maantee.
- Arendame linna toetussüsteemi Tartu lennuühenduste avardamiseks. Otsime võimalusi lennuliikluse tihendamiseks.
- Peame oluliseks, et Tartu lähivaldadest ja lähilinnadest oleks võimalik kiiresti ja mugavalt Tartusse ühistranspordiga tööle ja kooli käia.
- Otsime parkimislahendusi linna tagamaalt ja Lõuna-Eestist Tartusse saabuvatele autodele (parkimine väljaspool kesklinna, kust on mugav jalgsi ja ühistranspordiga jõuda sihtkohtadesse).

2.3. Turism

Tartul on rikas ajaloo- ning kultuuripärand, mis loob suurepärased eeldused nii sise- kui välisturismi senisest hoogsamaks arenguks. See aga ei sünni iseenesest, vaid eeldab kohaliku omavalitsuse tuge.

- Arendame tihedat koostööd Tartu regiooni ettevõtjate ja organisatsioonidega, et korraldada kaalukamat koostööd väljaspool Eestit. Panustame senisest enam Tartu turundamisse, eesmärgiga suurendada linna konkurentsivõimet ja nähtavust nii Eesti siseselt kui ka naaberriikides. Peame oluliseks välisturistide arvu kasvu Tartus järgnevatel aastatel.
- Jätkame aktiivset koostööd Tartu ülikoolide ja teiste partneritega Tartu teadusturismi magnetiks muutmisel. Soodustame ja toetame rahvusvaheliste konverentside, võistluste, festivalide, messide jm suurürituste korraldamist Tartus ning turundame Tartut kui rahvusvaheliste ürituste korraldamise keskust.
- Soodustame vee- ja loodusturismi ning sellega seotud puhketegevuste edendamist Emajõe ja Peipsi vesikonnas.
- Ehitame koos partneritega välja turismibusside ja karavanide parkimisalad ja piknikukohad, varustades need kõige hädavajalikuga (pesemisvõimalused, WC jne).

3. LINNA JUHTIMINE

Meie töökorralduse põhialuseks on innovaatiline, läbipaistev ja aus linnajuhtimine ning kodanike loomingulise initsiatiivi kaasamine linna ees seisvate ülesannete lahendamisse.

3.1. Innovatiivsus ja avatus

Euroopaliku kodanikuühiskonna juhtivaks printsiibiks on linnajuhtimise innovatiivsus ja avatus. See omakorda mõjutab vahetult linna elukeskkonda ja jätkusuutlikku arengut ning aitab leida optimaalseid lahendusi.

- Tähtsustame linnavalitsuses innovatsioonijuhtimist ning kõrgkoolide, ettevõtete, investorite ja linna vahelist järjepidevat koostööd.
- Jätkame Tartu hankekultuuri edendamist, et selles hinnataks rohkem kvaliteedi, innovatsiooni, keskkonna ja sotsiaalset komponenti.
- Jätkame linna tegevusvaldkondade digiteerimise programmi erinevatel elualadel, et lihtsustada kodaniku ja ettevõtete suhtlemist linnaga.
- Arendame linna veebilehe kodanikuportaaliks, kust on lihtne saada teavet linnaasutuste tööst ning nendega suhelda, osaleda avalikel aruteludel, jälgida menetlus-, hanke- jm infot ning olla paremini kursis linna elu erinevate tahkudega.
- Tagame avaliku teabe parema kättesaadavuse ja loome senisest paremad võimalused teabe taaskasutamiseks linna koduleheküljel, dokumendihaldussüsteemis ja üldises asjaajamises.
- Muudame linnaeelarve koostamise ja täitmise protsessi linna veebilehel paremini jälgitavaks ja avalikkusele arusaadavamaks.
- Visualiseerime Tartu linna arenguseire indikaatorid kodulehel eesti ja inglise keeles, soodustades nii elavat arutelu Tartu linna arengu üle. Otsime võimalusi märgiliste indikaatorite innovaatiliseks kujutamiseks linnaruumis.
- Kasutame rohkem linna kogutavaid andmeid juhtimisotsuste tegemisel ja avalike teenuste arendamisel. Muudame andmed (võimalusel avaandmetena) kättesaadavaks teadustööks ja ettevõtluse arendamiseks.
- Töötame uuesti läbi kaasava eelarve põhimõtted, laiendame kaasava eelarve mõju ja juurutame uusi lahendusi (nt kaalume noorte kaasava eelarve loomist). Seejärel suurendame vajadusel kaasava eelarve mahtu ja leiame lahenduse võiduta jäänud ideede menetlemiseks linnaeelarve koostamise protsessis.
- Tartu üldplaneeringu väljatöötamisel peame oluliseks uute elamurajoonide, spordi- ja puhkealade, tootmispiirkondade ja transpordiühenduste rajamist.
- Anname uut hoogu elamuehitusele Tartu linnas. Võõrandame enampakkumise teel linnale kuuluvaid elamumaid, teeme head koostööd erasektoriga.
  Eesmärk on rajada Tartu uued kodud sinna, kus inimesed saaksid igapäevatoiminguid teha jalgsi, rattaga või ühistranspordiga liikudes.

- Endise Tähtvere valla puhul otsime võimalusi heaks sidustamiseks Tartu linnaga. Tagame teenuste kättesaadavuse, pöörates samal ajal tähelepanu väljakujunenud elukeskkonna hoidmisele. Koostame haldusreformi käigus Tartu linnaga liidetud endise Tähtvere valla territooriumil kättesaadavate avalike teenuste analüüsi.
- Korraldame Märja alevikus ja Vorbuse külas ideekonkursi asumikeskuse väljaarendamiseks.
- Toetame laiapõhjalisi arutelusid linna ning regiooni arengu olulistes küsimustes ning korraldame iga-aastaseid visioonikonverentse.
- Jätkame visioonidokumendi „Tartu 2040“ väljatöötamist.
- Lõuna-Eesti arengu huvides tähtsustame Tartu rolli oluliste teemade eestvedajana ja koostöö koordinaatorina.

3.2. Läbipaistev ja aus linnajuhtimine

Meie püüdlused kohaliku omavalitsuse otsustamisõiguse laiendamisel on otseselt seotud meie oma kontrollimehhanismide tõhustamisega.

- Pakume volikogu ja volikogu komisjonide liikmetele järjepidevat täiendõppe võimalust.
- Jätkame linna sisekontrolli süsteemi ümberkorraldamist, tähtsustades korruptsiooniohu ennetamist. Tõhustame linnavolikogu revisjonikomisjoni rolli ja vastutust linna sisekontrolli süsteemi arendamisel.
- Korraldame koos õiguskaitseorganite ja Riigikontrolliga regulaarseid koolitusi linna ametiasutuste ja allasutuste teenistujatele teadlikkuse tõstmiseks korruptsiooniohust
- Rakendame teenistujate töölevõtmisel kohustuslikku eetika- ja korruptsiooniteadmiste testi.
- Rakendame otsustamises osalejate laiemat huvide ja seoste deklareerimise kohustust.
- Jätkame linna osalusega ühingute tegutsemisvormi ja juhtimisstruktuuri analüüsiga.
- Kehtestame linna lobitöö reeglid koos huvide konflikti vältimise juhisega.

3.3. Kaasamine

Demokraatia töötab kõige paremini, kui aktiivsed linnakodanikud saavad selles vahetult osaleda ega jää passiivse pealtvaataja rolli.

- Moodustame regulaarselt kooskäiva asumi- ja külaseltside ja linnavalitsuse ühisfoorumi, et koordineerida kogukondade kaasamist arengu planeerimisel ja linnaelu korraldamisel.
- Kasutame olulistes linnaelu küsimustes aktiivsemalt ideekorje võimalusi, sealjuures tagame, et iga ettepaneku esitaja saab jälgida, mis tema ideest edasi saab.
- Töötame välja reeglid volikogu menetluses olevate eelnõude kohta veebilehel isikustatud ettepanekute esitamiseks ja nende volikogu komisjonides menetlemiseks.

- Arendame elanikelt tagasiside küsimise võimalusi linnaelu olulistes küsimustes ja avalike teenuste parendamiseks.
- Rahastame kogukondade tegevust omaalgatuslike ettevõtmiste, kultuuri- ja spordiürituste korraldamisel.
- Soosime Tartu koolide ja lasteaedade muutumist kogukonnakeskusteks, mille ruumid on mitmesugusteks tegevusteks avatud ka õppetöövälisel ajal.
- Teeme koostööd õpilaste, üliõpilaste ja eakate esindusorganisatsioonidega linna juhtimisel.
- Laiendame koostööd vabaühendustega linna avalike teenuste pakkumisel ja kujundamisel.

4. HARIDUS JA KULTUUR

Tartu väärtusi kannavad edasi siin sirgunud ja õppinud põlvkonnad. Meie trumbiks on tugev haridussüsteem – mitmekülgsed valikud lasteaiast ülikoolini. Tartu on rahvuskultuuri häll ja rahvusliku mälu kandja.

4.1. Haridus

Tartu on Eesti hariduskeskus ning haridusuuenduste liider. Tugevdame Tartu positsiooni Eesti hariduskeskusena, et olla Haridus- ja Teadusministeeriumile hea partner haridusuuenduste läbiviimisel.

- Jätkame Tartu koolimajade renoveerimisprogrammi, taotleme selleks ka välisrahastust. Järgnevatel aastatel renoveerime Annelinna Gümnaasiumi ja Kroonuaia Kooli, lahendame Karlova Kooli ruumiprobleemid. Teeme ettevalmistusi Hansa ja Descartes`i koolide renoveerimiseks. Sealjuures jälgime, et hooned saaksid kujundatud ning sisustatud selliselt, et neis saaks kasutada kaasaegseid õppemeetodeid ja oleks liikumisvõimalusi kõigile.
- Koostame lasteaedade renoveerimisprogrammi.
- Seame sihiks, et igas haridusasutuses oleks kaasaegne ja ergonoomiline koolimööbel.
- Tagame head robootika-, ettevõtlus- ja loodusteadusliku õppe võimalused kõigis haridusasutustes.
- Koolides ja lasteaedades toitlustuse korraldamisel jälgime, et toit oleks tervislik ning võimalikult kodumaine.
- Tagame tasuta koolitoidu 1.–4. klassis. Peame oluliseks laste regulaarse ja tervisliku toitumisharjumuse kujundamist.
- Hoiame Tartu koolide õpetajate palgataset Eesti keskmisest õpetajate palgatasemest kõrgemana. Tõstame töötasusid lasteaedades ja -hoidudes samas tempos kooliõpetajate töötasu tõusuga. Jätkame kollektiivlepingute sõlmimist haridustöötajaid esindavate ametiühingutega.
- Aastal 2021 jääb lasteaia kohatasu praegusele tasemele. Jätkame lasteaia kohatasu soodustustega: alates pere teisest lapsest 50% ja kolmandast lapsest 100% ulatuses.
- Viime läbi tervikliku analüüsi lasteaiareformi tulemustest.
- Algatame iga-aastase eesti keelt ja kirjandust ning humanitaarharidust väärtustava aasta teo konkursi.
- Jätkame parimate õpetajate tunnustamist stipendiumite, aasta õpetaja tiitli ja elutööpreemiatega.
- Toetame õpilasühenduste vahelist koostööd ja kogemuste vahetust. Toetame noorte algatusi koolidemokraatia arendamisel.
- Otsime võimalusi Tartus õppivate, kuid siia mitte sissekirjutatud noorte kaasamiseks linna tegevustesse.

- Toetame haridusasutuste ja nende partnerite koondamist haridus- ja kompetentsikeskusteks.
- Toetame vene õppekeelega koolides ja lasteaedades tugevat lõimumist Eesti ühiskonnaga ja eesti keele õpet. Analüüsime eesti õppekeelega koolides vene ja muu kodukeelega emakeeleõppe ja tugiteenuste vajadust ning valmistame ette sellekohased pilootprojektid.
- Soodustame, et kõik haridusasutused töötaksid kiusamisvaba haridustee suunas.
- Toome kõigisse Tartu koolidesse kiire WiFi-ühenduse. Toetame nutilahenduste kasutamist, et muuta õppetööd mitmekesisemaks ning õpilaste koolikotti kergemaks. Toetame aktiivõppe rakendamist ka lasteaedades.
- Õppetöö mitmekesistamiseks jätkame programmiga „Õppida saab kõikjal".
- Jätkame asjalikku koostööd erasektoriga, et Tartu haridusmaastik oleks mitmekesine ja igale lapsele oleks koht lasteaias või -hoius.
- Analüüsime lasteaedade ja koolide praegust tugiteenuste olukorda, kaasates eksperte ning töötame välja mudeli piisavate tugiteenuste ja -personali koosseisu kohta. Seame sihiks piisavad tugiteenused kõigile lastele.
- Soodustame haridusasutuste juhtimisse vanemate (nt vanematekogu loomise näol) ja hoolekogude suuremat kaasatust. Seisame selle eest, et kooli arengukava koostamise protsess oleks kogukonda kaasav.
- Koostöös Tartu Ülikooli, teiste kõrgkoolide, üliõpilasesinduste, ettevõtete ja kolmanda sektori asutustega loome head teenused Tartusse saabuvatele välismaalaste, sh välistudengite ja -õppejõudude peredele linnaeluga kohanemiseks ja Eesti ühiskonnaga lõimumiseks.
- Jätkame Tartu haridusasutuste baasil lühemat ja pikemat aega Tartus elavate ja õppivate töötajate lastele erinevate haridusradade arendamist.
- Aitame kaasa Tartu Välismaalaste Teenuskeskuse (*Tartu Welcome Centre*) teenuste turundamisele.
- Jätkame koostööd Tartu Ülikooli ja teiste haridus- ja teadusasutustega kooli arendusprogrammide rakendamiseks.

4.2. Kultuur, huviharidus ja –tegevus, noorsootöö

Oleme uhked Tartu rikka ja professionaalse kultuurielu üle. Kuid lisaks sellele peab igal tartlasel olema võimalus ka ise osaleda kultuuriloomes.

- Jätkame jõuliselt Tartu Kultuuripealinn 2024 ettevalmistusi, et Tartu oleks parima programmiga Euroopa kultuuripealinn.
- Jätkame SüKu (Südalinna kultuurikeskus) ettevalmitustöödega, koostades finantsanalüüsi ja rahastusmudeli. Algatame arhitektuurikonkursi.
- Teeme ettevalmistusi, et tähistada väärikalt Tartu linnaõiguste 800. aastapäeva.

- Toetame jätkuvalt nii Tartule juba omaseks saanud traditsioonilisi kui ka uusi kõrgetasemelisi suurüritusi. Teeme koostööd festivali, kontserdi- ja spordiürituste korraldajatega, kes rikastavad Tartu kultuuri- ja spordielu, tuues siia maailmatasemel tegijaid.
- Teeme koostööd erasektoriga spordirajatiste arendamiseks, vajadusel viime läbi hoonestusõiguse konkursse.
- Otsime võimalusi Tartu Seltsimaja rajamiseks.
- Jätkame Raadi kultuurilinnaku arendamist, toetame filmipaviljoni ellukutsumist. Toetame jätkuvalt Tartu Filmifondi, et suurendada Tartu tuntust ning sünergiat filmitootjate, turismiettevõtjate ja teenusepakkujate vahel.
- Rikastame linnaruumi uute vabaõhulavadega erinevate kultuuriürituste korraldamiseks.
- Aitame kaasa Tartu Maarja kiriku kui laulupeokiriku taastamisele.
- Toetame Tartu pühakodade ajaloolise hoonestuse ja matmispaikade korrastamist.
- Laiendame pühakodade toetamise programmi kultuuriväärtusega hoonetele.
- Korrastame kultuurilooliselt oluliste isikute haudu ja mälestusmärke.
- Rekonstrueerime Vabadussõjas langenutele püstitatud Lõuna-Eesti vabastajate monumendi Raadil.
- Leiame võimalusi laululava aktiivsemaks kultuuriliseks kasutamiseks.
- Loome linnale kuuluvate ja kultuuritegevuseks sobivate ruumide andmebaasi ja broneerimissüsteemi, et võimaldada ruumide kasutamist kultuurikorraldajatel ja harrastajatel.
- Toetame loovisikute õpirännet ja tipptegijate Tartusse toomist mobiilsus- ja residentuuriprojektide kaudu.
- Toetame koorilaulu- ja rahvatantsukultuuri arendamist Tartu lasteaedades ja koolides.
- Võimestame Tartu kolmanda sektori kultuurikorraldajaid välisvahendite taotlemiseks, korraldades koolitusi ja seminare. Kaasame senisest enam erasektorit kultuuri rahastamisse.
- Toetame seniseid ning arendame välja uusi elukestva õppe ja eakate kaasamise programme. Toetame Tartu Ülikooli Väärikate Ülikooli projekti ning eakate päevakeskuste tegevust.
- Tõstatame riigi tasandil vajaduse stabiilse püsirahastuse loomiseks tipptasemel kultuurikorraldajatele Tartus.
- Seame eesmärgiks tõsta kõrgharidusega kultuuritöötajate palka senises tempos, et jõuda riigi kultuuritöötajate palgatasemeni.
- Suurendame võimalusel aastaringset programmi pakkuvate kultuurikorraldajate rahastust, et aidata kaasa mitmekesisele Tartu kultuurielule.
- Jätkame munitsipaalhuvikoolide õpetajate palga tõstmist eesmärgiga jõuda üldhariduskooli õpetaja miinimumpalga tasemeni.

- Analüüsime ja korrastame huvihariduse ja huvitegevuse pearahastuse süsteemi (sh eraning munitsipaalhuvikoolide rahastusmudelit ja selle toimivust).
- Võimaldame investeeringutoetust huvikoolidele.
- Kutsume ellu huvikoolide õpetajate arengustipendiumi.
- Kutsume ellu raamatukoguhoidjate arengustipendiumi.
- Aitame kaasa huvihariduse eelprofessionaalse õppesüsteemi loomisele.
- Näeme huviharidust haridusmaastiku täisväärtusliku osana ja toetame formaalse ja mitteformaalse õppe lõimumist.
- Toetame täiendavalt huvihariduse ja huvitegevuse pakkujaid, kes lähtuvad kaasava huvihariduse põhimõtetest ja integreerivad tegevustesse puuetega noori.
- Arendame edasi Tartu linna laste võimalusi huvihariduses osalemiseks, jätkame huviringides osalemise toetamist pearahasüsteemi kaudu. Tagame igale Tartu lapsele linna toel vähemalt ühes huviringis osalemise. Tegutseme selle nimel, et laste huvihariduse kulud oleks võimalik täies mahus maha arvestada maksustatavast tulust.
- Jätkame mobiilse noorsootööga.
- Püüame noorsootöös luua inspireerivaid keskkondi noorte initsiatiivi suurendamiseks. Soodustame võrgustiku teket noorsootöö paremaks koordineerimiseks. Otsime võimalusi mitte töötavate ja mitte õppivate noorte kaasatuse suurendamiseks.
- Jätkame ettevalmistusi linnamuuseumi remondiks ja püsiekspositsiooni uuendamiseks.

4.3. Liikumine ja sport

Selleks, et tartlased oleksid terved ja hoitud, avardame nende võimalusi liikumiseks ja spordi tegemiseks.

- Jätkame liikumise ja tervislike eluviiside populariseerimiseks tervisespordiürituste korraldamist ja toetamist.
- Parandamaks laste vaimset ja füüsilist tervist, toetame jätkuvalt koolide osalemist Liikuma Kutsuva Kooli programmis.
- Koos koolidega renoveerime ka spordisaalid ja -väljakud, mis on avatud ka pärast koolitunde.
- Kaardistame ja tähistame linna kergliiklusteed ja matkarajad, rajame linnaosadesse tänavaterviserajad ja rikastame avalikku ruumi liikuma kutsuvate rajatistega.
- Avardame väljas sportimise võimalusi (lauatenniselauad, treeningseadmed, parkuuriplatsid, rulapargid) ning rajame uusi spordi- ja mänguväljakuid, et igas linnaosas oleks võimalik vabas õhus terve perega sportida.
- Oleme aktiivseks koostööpartneriks erasektorile mitmekesiste sportimisvõimaluste rajamisel Tartus (nt tennisehall, ujula, kaljuronimissein, ektreemspordiväljak, sulgpallihall).
- Rajame linnaruumis võimalusi töökoosolekute pidamiseks vabas õhus.

- Rajame ilmastikukindla jalgpallihalli, et tõsta jalgpallitreeningute kvaliteeti.
- Arendame edasi Tähtvere ja Ihaste spordipiirkondi (sh dendroparki, Jänese ja Luha matkaradasid, Linnuteed), lülitades need sujuvalt linna terviseradade ja võimlemislinnakute süsteemi.
- Emajõe vabaujula, linnaujula ja Anne kanali ujumiskohtades tagame vajadusel pikema rannavalve perioodi.

5. TERVISHOID JA SOTSIAALHOOLEKANNE

Tartlased teavad, et saavad vajadusel linnalt abi ja tuge. Iga inimene on väärtuslik.

- Aitame kaasa uute tervisekeskuste loomisele.
- Rajame kaasaegsed sotsiaalmajad.
- Parandame ratastooliga ja liikumisvaegusega inimeste ligipääsuvõimalusi koolidesse, huvikoolidesse ja teistesse avalikus kasutuses olevatesse ruumidesse. Vaatame olukorra süsteemselt läbi ja kavandame muudatused.
- Toetame erivajadustega lastele õppevara soetamist.
- Koostöös Tartu Kutsehariduskeskusega parandame erivajadustega inimeste kutseõppe võimalusi.
- Piiratud töövõimega linlaste tööturule aitamiseks teeme koostööd tööandjatega, puuetega inimeste esindusorganisatsioonidega ja mittetulundusühingutega sotsiaalsete ja osaajaga töökohtade loomisel ning ligipääsetavuse parandamisel.
- Parandame puuetega inimeste elutingimusi, sh jätkame kodude kohandamist.
- Analüüsime vaimse tervise abi kättesaadavust Tartus eesmärgiga seda parandada.
- Koostame Tartu linna väärikalt vananemise strateegia dokumendi. Kaasame eakate ühendused väärikalt vananemise strateegia aruteludesse.
- Toetame Tartu Eakate Nõukoja, Tartu Puuetega Inimeste Koja, Kodukotuse ja teiste eakate elukvaliteedi tõstmisega tegelevate organisatsioonide tegevust.
- Toetame jätkuvalt erinevaid eakate üritusi (nt eakate orienteerumine, eakate terviseolümpia, eakate päev).
- Linn rajab, sh koostöös erasektoriga, uusi hooldekodukohti. Soovime anda Tartu eakatele võimaluse saada hooldekodu koht kodulinnas.
- Toetame eakate kukkumisennetusprogramme.
- Tagame, et eakad saaksid võimalikult kaua elada väärikalt oma kodus ja nende lähedased saaksid võtta aktiivselt osa ühiskonnaelust. Analüüsime vajadust koduteenuse mahu suurendamiseks ja vähendame hooldatavate ja nende lähedaste koduteenuse kulusid.
- Analüüsime Tartus pakutavate sotsiaalteenuste rahastusmudeleid ning nende jätkusuutlikkust.
- Toetame ja väärtustame perevanema ja hoolduspere tööd.
- Jätkame vanemlike oskuste programmide rahastamist ja arendamist.
- Pakume heategevusfondidele abi ja nõu abivajavate sihtgruppide määratlemisel.
- Tegeleme kõiki osapooli hõlmava ennetustööga ja kriisilahendustega vägivalla, sh perevägivalla olukordade puhul.
- Suurendame tartlaste elupäästevõimekust (nt põhikoolilõpetajate esmaabiõpe) ja elupäästmisvõimalusi (nt AED-aparaadid linnaruumis).
- Jätkame koostööd Päästeametiga vingu- ja tulesurmade ennetamiseks.

6. LINNAPLANEERIMINE JA ELUKESKKOND

Tartu üheks suuremaks väärtuseks on meeldiv, tervislik ja looduslähedane elukeskkond.

6.1. Kergliiklus ja ühistransport

Nüüdisaegse linnaruumi väärtuseks on keskkonnasäästlik ja optimaalne ühistransport, avarad võimalused liikuda jalgsi ja jalgrattaga.

- Viime läbi analüüsi, millega määratleme peamise jalgsi liikumise võrgustiku linnas. Parandame selle kvaliteeti ja hoiame aastaringselt heas seisus ja takistusteta (sh erivajadustega inimestele).
- Viime läbi liikuvuse takistuste süsteemse analüüsi kogu linnas (sh kortermajade, raudtee ja spordirajatiste ligipääsetavus), rõhuasetusega heal liikuvusel kõigile elanike gruppidele.
- Töötame välja kasutajasõbraliku liikluskorralduse (sh ajutise) teavitussüsteemi kõigile liiklejagruppidele.
- Analüüsime koolide ja lasteaedade ümber olevat liikluskorraldust: ülekäiguradasid, kõnni- ja rattateede olemasolu, valgustust, liiklusmärke, nähtavust ja seda takistavaid objekte, peatumiskorraldust. Sellest lähtudes teeme ettepanekuid kooli- ja lasteaialaste tee turvalisemaks ja mugavamaks muutmiseks.
- Rajame katusega rattaparklad koolide juurde. Toetame linna- ja riigiasutuste ning korrusmajade juurde rattaparklate rajamist. Lisaks soosime rattaparklate rajamist uute asutuste ja ettevõtete hoonete planeerimisel ja ehitamisel.
- Loome juurde uusi kõnni- ja rattateid ning arendame neist Tartu linnaosi ning asumeid ühendava teedevõrgustiku. Prioriteet on põhivõrgu väljaehitamine.
- Analüüsime rendirataste teenuse senist kogemust ja võimalusi teenuse mahu suurendamiseks. Koostöös lähivaldadega laiendame rendirataste võrku, rajame rendirattapunktid endise Tähtvere valla territooriumile.
- Muudame ristmikud turvalisemaks.
- Ehitame Oa tänava lõigus Kroonuaia tn kuni Marja tn asfaltkatte ning kõnniteedega tänavaks.
- Ehitame valmis kergliiklusteed Ringtee tänavast Ilmatsalu alevini ning Näituse tänavast äripargini Roheline Park.
- Arendame Tartus keskkonnasäästlikku ja mugavat ühistransporti. Analüüsime uue liinivõrgu kasutajakogemust ning viime vajadusel sisse liinivõrgu kohandused.
- Teeme koostööd kaugliinide bussijaamas ning selle lähiümbruses heakorra ning turvalisuse tagamiseks ja otsime koostöös erasektoriga võimalusi ootesaali lahtioleku pikendamiseks.
- Leiame Tartule omase bussiootepaviljoni tüübi, keskendudes kasutusmugavusele.

- Teeme tihedat koostööd Tartumaa Ühistranspordikeskusega eesmärgiga siduda pikemas perspektiivis linnaregiooni ja linna liinivõrk ja piletid ühtsesse süsteemi.

6.2. Looduskeskkond

Tartu looduskeskkonna suurimaks rikkuseks on Emajõgi ja linna rohealad. Kasutame neid aktiivselt, kuid samas hoolivalt ja säästvalt.

- Kehtestame energia- ja kliimakava "Tartu Energia 2030+", mis annab selged suunised energiamajanduse jätkusuutlikuks arendamiseks ning aitab Tartul liikuda süsinikneutraalseks linnaks saamise suunas. Visioon: Tartu on aastal 2030 hea energiaga targalt arenev kogukond ja roheline teerajaja.
- Toetame ettevõtjate vahelist koostööd keskkonnasäästlike lahenduste loomisel (nt topsiringlus).
- Linna korraldatud ja toetatud üritustel järgime keskkonnasäästlikke põhimõtteid.
- Toetame kogukondlikke ja eraalgatusi toidupäästmisel.
- Kanname hoolt, et loodusrikkused, vääriselupaigad, väärtuslikud maastikud ja väärtuslikud põllumaad on inventeeritud ja kaitstud.
- Koostame linnaparkide ja rohealade hoolduskavad, milles on kindel koht eriilmelistel ja eri funktsioonidega looduslikel ja poollooduslikel kooslustel. Erilist tähelepanu pöörame märgilistele rohealadele nagu dendropark ja Emajõe suurpark (Anne kanali ja Emajõe vaheline ala). Seame sihiks näidispargi hoolduse aastal 2021.
- Korrastame järkjärgult loodus- ja kallasrajad kogu linna haldusterritooriumil, alustades Jänese ja Luha radadest. Jätkame ettevalmistusi moodsa jõepromenaadi rajamiseks Võidu silla ja Karlova sadama vahelisele alale.
- Karlova sadama lähedusse kujundame mõnusa jõeäärse puhkeala.
- Soodustame aktiivseid vaba aja veetmise võimalusi Anne kanalil ja selle ümbruses koostöös ettevõtjatega.
- Jätkame Emajõe linnaujula ja Lodjakoja piirkonna arendamist. Jätkame ettevalmistusi Emajõe vabaujula kujundamiseks esinduslikuks rannaalaks. Hoiame korras linna territooriumil asuvate järvede ujumiskohad (nt Rahinge, Ilmatsalu ja Haage järv).

6.3. Linnaruumi arendamine ja turvalisus

Meie elukeskkond on kvaliteetne nii tänaste kui ka tulevaste tartlaste jaoks. Vormime seda edasi vastutustundlikult.

- Peame oluliseks linnavalitsuse, elutähtsate teenuste pakkujate ning elanikkonna kriisiks valmisoleku parandamist.

- Tunnustame vabatahtlike rolli kogukonna turvalisuse tagamisel ja kriisiolukordadeks valmistumisel. Arendame head koostööd vabatahtlikke koondavate organisatsioonidega, sh Kaitseliit, Naiskodukaitse, abipolitseinikud ja vabatahtlikud päästjad.
- Rakendame lühikeste teede linna printsiipi linnaplaneerimisel ja linnaruumi kujundamisel (tegevuste ja teenuste koondamine elukohtade ja töökohtade ümbrusse võimaldamaks jalgsi ja rattaga liikumist, olulisemate tegevuskohtade sidustamine ühistranspordi ja rendirattavõrguga).
- Jätkame koostöös Vabariigi Valitsusega transiitliikluse järkjärgulist linnast väljaviimist (Riia liiklussõlm, idaringtee, põhjaringtee, Tiksoja sild).
- Rekonstrueerime Vaksali-Riia liiklussõlme ja otsime võimalusi Marja kergliiklussilla ehitamiseks.
- Töötame välja lahenduse sadamaraudtee trassile üldplaneeringu protsessi käigus.
- Viime läbi visioonikonkursi Emajõe ja kaldaalade elavdamiseks.
- Teeme ettevalmistusi Põhja puiesteest läbimurdeks, et avada liiklus ümber Jaamamõisa Sõpruse sillalt ERM-i juurde.
- Tõstame Jaamamõisa linnaosa heakorda ja turvalisust, korrastades aiamaadeks mõeldud ala. Korraldame Jaamamõisa linnaosa ruumikujunduse konkursi.
- Toetame raudteeäärse maa heakorrastamist, aktiivsesse kasutusse toomist ning rööpmestiku vähendamist Tartu linnas. Aitame kaasa Vaksali-Kesklinna piirkonnas elu- ja büroopindade tekkele.
- Soodustame Maarjamõisa linnakus multifunktsionaalsuse teket, elukohtade, töökohtade ja teenuste lähedust. Tagame linnaosa hea seotuse kesklinnaga ühistranspordi ja kergliikluse lahendustega.
- Töötame välja linnaaianduse kontseptsiooni, nõustame ja toetame linnaaianduskogukondasid neile stabiilsuse andmiseks.
- Toetame korteriühistute, majaomanike jt ühingute tegevust ning soodustame nende omavahelisi ühisprojekte, sh kvartalisiseste teede, parkimispaikade, mängu- ja rohealade arendamist.
- Kesklinna avaliku ruumi atraktiivsuse tõstmiseks soodustame parkimiskohtade viimist tänavalt parkimismajadesse. Aitame ühistuid parkimiskohtade ja -alade väljaehitamisel selliselt, et optimaalselt jääks alles nii parkimisvaba avalikku tänavaruumi kui hooviruumi.
- Arutame läbi linnatänavate standardi nõuete rakendamise. Kaalume võimalust vähendada nõutud parkimiskohtade arvu.
- Üldplaneeringu koostamise käigus analüüsime rööbastranspordi ruumilisi arendamisvõimalusi Tartus.
- Suurema liiklusmõjuga planeeringute puhul viime alati läbi liikuvusanalüüsi.
- Koostame koostöös suuremate asutuste ja ettevõtetega esimesed liikuvuskavad, alustades pilootprojektina Tartu Kutsehariduskeskuse liikuvuskavaga.

- Toetame kaugkütte ja -jahutuse võimaluste laiendamist, et hoida energia roheline ja õhk puhas. Algatame pilootprojekti päikeseenergia laiema kasutuse anaüüsimiseks Tartu linnas.
- Soodustame elektriliikurite laadimispunktide võrgustiku rajamist.
- Toetame jätkuvalt politseid linnaruumis kaameravõrgustiku arendamisel.
- Edendame koostöös erasektoriga taaskasutuse põhimõtete rakendamist ning toetame juba tegutsevaid taaskasutuskeskusi.
- Tõhustame oluliselt jäätmemajandust ja keskkonnaharidust. Seame eesmärgiks Tartu linna olmejäätmete sorteeritult kogumise ja taaskasutuse.
- Parandame avaliku ruumi valgustust, vähendame valgusreostust ning viime tänavalambid üle säästlikule, paremini juhitavale ja parema tonaalsusega LED-tehnoloogiale.
- Rekonstrueerime tänavavalgustuse Sõpruse pst ja Mõisavahe tn vahelisel alal, võttes kasutusele energiasäästlikud LED-valgustid ning vahetades välja amortiseerunud kaablid ja postid. Tekitame tänvavalgustuse baasil tehnilise valmisoleku muudeks teenusteks.
- Arendame edasi Tartu Loomade Varjupaika ning otsime võimalusi lemmikloomade kalmistu rajamiseks.

7. TÖÖJAOTUS LINNA JUHTIMISEL

7.1. Linnavalitsus

Eesti Reformierakond täidab linnavalitsuses linnapea ja 3 abilinnapea kohad.
Sotsiaaldemokraatlik Erakond täidab linnavalitsuses 2 abilinnapea kohad.

7.2. Linnavolikogu

Eesti Reformierakond täidab Tartu Linnavolikogus volikogu aseesimehe ja 4 volikogu komisjoni esimehe kohad.
Sotsiaaldemokraatlik Erakond täidab Tartu Linnavolikogus volikogu esimehe ja 3 volikogu komisjoni esimehe kohad.
Loome volikogu keskkonnakomisjoni. Liidame linnavara- ja rahanduskomisjoni üheks komisjoniks.

Tartus, 10. veebruaril 2020. aastal

Urmas Klaas
Eesti Reformierakond

Heljo Pikhof
Sotsiaaldemokraatlik Erakond